

PÖTTÖMKE MINI BÖLCSŐDE SZAKMAI PROGRAM

Készítette: Matiz Csilla
Intézményvezető

Tartalom

1. Környezeti működési feltételek	3
1.1. Intézményi adatok	3
1.2. A bölcsődei program megvalósításnak környezete	3
1.3. Tárgyi feltételek.....	4
1.4. Személyi feltételek	4
1.5. Együttműködés a szolgáltatáson belül és a tágabb környezettel	5
2. Pedagógiai alapelvek	5
2.1. Küldetés nyilatkozat.....	5
2.2. Alapelveink	5
2.3. Célunk	6
2.4. Minőségpolitikánk	6
2.5. Bölcsődei nevelési alapelvei	6
3. Bölcsődei nevelés feladatai	8
3.1. A családok támogatása szülői kompetenciák fejlesztése	8
3.2. Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása	8
3.3. Érzelmi és társas kompetenciák.....	8
3.4. Megismerési folyamatok segítése.....	9
4. Bölcsődei nevelés főbb helyzetei	9
4.1. Tanulás.....	9
4.2. Gondozás	10
4.3. Játék.....	10
4.4. Mozgás.....	11
4.5. Mondóka, ének	12
4.6. Vers, mese	12
4.7. A fejlődés várható jellemzői a bölcsődéskor végére	13
5. A nevelés megvalósításának sajátos feltételei	13
6. Családok támogatásának módszerei és lehetőségei	14
7. A bölcsődei ellátást nyújtó intézményszolgáltató kapcsolatrendszere	14
8. Alapellátáson túli, a családi nevelést támogató szolgáltatások.....	15
9. Dokumentációk	15
10. Az ellátást igénybe vevőknek jogai	16
11. Szakmai felkészültség biztosítása	17
Legitimációs záradék	18
Melléklet 1. számú Megállapodás	
2. számú Házirend	

1. Környezeti működési feltételek

1.1. Intézményi adatok

Az intézmény székhelyének neve: Emődi Gyermekápolom Óvoda és Bölcsőde

Cím: 3432 Emőd, Geleji út 21.

Az intézmény működési helye: Emődi Gyermekápolom Óvoda Rákóczi úti Telephelye, Pöttömke Mini Bölcsőde

Cím: 3432 Emőd, Rákóczi út 36.

Nyitva tartás: Hétfőtől - Péntekig 7⁰⁰ órától-17⁰⁰ óráig

Ellátási terület: Emőd Város közigazgatási területe

Férőhelyszám: 7 fő

Telefonszám: 46/476-299

Honlap: www.oviemod.hu

Email címe: oviemod@gmail.com

Fenntartó neve: Emőd Város Önkormányzat

Képviselője: Fekete Tibor

Email: emodihiv@externet.hu

Telefonszám: 46/476-206

Szakmai program készítőjének neve: Matiz Csilla intézményvezető

Elérhetősége: 46/576-289

Szakmai program érvényességi ideje: a fenntartó jóváhagyásával lép hatályba, határozatlan időre

Felülvizsgálata: jogszabályváltozásnak megfelelően.

Szakmai program készítésének dátuma: 2016. 10. 03.

A szakmai program jogszabályi háttere:

- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény
- 6/2016.(III.24.) EMMI rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM-rendelet módosítása
- 369/2013. (X. 24.) kormányrendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről

1.2. A bölcsődei program megvalósításának környezete

Emőd Város Borsod–Abaúj–Zemplén megyében, Miskolctól 20 km-re a 3 sz. országos főút mellett elhelyezkedő település, családi házas utcák és gondozott zöldövezetek jellemzik.

A településen Önkormányzati fenntartású Gyermekápolom Óvoda működik. Az elmúlt években egyre nagyobb igény jelentkezett a helyi családok, a kisgyermekes szülők részéről bölcsődei szolgáltatás igénybevételére. Emőd Város Önkormányzat Képviselő-testülete a három éven aluli gyermekek bölcsődei ellátását -2017. január 1-től, **mini bölcsőde** formájában biztosítja, a dolgozó szülők megsegítése céljából. A mini bölcsőde többcélú közös igazgatású intézményként az Emődi Gyermekápolom Óvoda Rákóczi úti telephelyén, az óvoda épületében kerül kialakításra. A belső térben esztétikus, biztonságos berendezések segítik a felnőttek tevékenységét. A gyermekek részére kialakított játszóhelyek barátságos, családias légkört teremtenek, a terek, a játékok színvilága harmonikus, nyugalmat biztosító. A helyiség olyan méretű és berendezésű, amelyben minden egyidejűleg jelen lévő gyermek és felnőtt igénye teljesíthető. 1 mini bölcsődei csoportban legfeljebb 7 gyermek nevelhető, gondozható.

Az udvaron elkülönített játszórészlettel, fákkal és bokrokkal övezet környezetben, tágas árnyékos, virágos területekkel, biztosítja a gyermekek egészséges feltételek közötti életszervezését.

1.3. Tárgyi feltételek

A tárgyi eszközök a bölcsődei ellátás eszközeiről és felszereléséről szóló jegyzék szerint kerülnek beszerzésre, az adott csoport létszámának figyelembevételével. A gyermekek ellátásához szükséges eszközök és felszerelések jó minőségűek, fertőtleníthetők és a gyermekek életkorához, testméretéhez igazodóak.

Az épület helyiségei, a csoportszoba, gyermekfürdőszoba, gyermeköltöző (átadó), melegítő konyha a szükséges eszközökkel van berendezve. Minden gyermeknek van saját jele, helye az asztalnál, saját ágya, szekrénye. Biztosítjuk a mozgásfejlesztő eszközöket, bútorokat, tágas játszóhelyeket. Ezek mind-mind a gyermek életkori sajátosságainak megfelelő tevékenységre, mozgásra ösztönzik, segítik az önállóság kialakulásában.

A gyermekbalesetek megelőzése érdekében folyamatosan karbantartjuk, védjük eszközeinket. Ismerve a kisgyermek sajátos gondolkodását, tevékenységüket mindig figyelemmel kísérjük.

1.4. Személyi feltételek

○ Kisgyermeknevelő

Az intézményvezető irányításával dolgozik, munkájában figyelembe veszi az orvos, és a gyógypedagógus, a pszichológus és a pedagógus szakmai útmutatását.

Tevékenysége:

- Az egészséges csecsemő és kisgyermek testi és pszichés fejlődésének elősegítésére, követésére és értékelésére alkalmas pedagógiai, pszichológiai, egészségügyi és gondozástechnikai ismeretei birtokában segíti a gyermekek egészséges, harmonikus fejlődését, az önállóság alakulását.
- Az érvényben lévő módszertani elvek, a helyi program figyelembevételével beszoktatja, gondozza, neveli a rábízott gyermekeket.
- Csoportja és az udvar eszközeinek állapotát figyelemmel kíséri, hogy azok a baleset-megelőzésnek és a biztonságának megfelelőek legyenek.
- Gondoskodik a gyermekek rendszeres levegőztetéséről, az időjárásnak megfelelő felöltöztetéséről.
- A szülőkkel állandó kapcsolatot tart, rendszeresen beszámol a gyermekkel kapcsolatos napi eseményekről. A szülőkkel együttműködve családlátogatási és beszoktatási tervet készít és megvalósítja azt.
- Részt vesz a szülői értekezleteken, illetve megtartja a csoport szülői értekezleteit.
- Csoportjában vezeti az előírt nyilvántartásokat.

Létszám: 1 fő

Végzettség: Szakképzett csecsemő és kisgyermekgondozó

○ Bölcsődei dajka

Tevékenysége: a higiénés követelményeknek megfelelően takarítja az intézmény helyiségeit.

Előkészíti a gyermekek étkeztetését. Segíti a gondozási tevékenységeket.

A bútorokat, az étkezési, valamint a játékeszközök el és lemosását rendszeresen elvégzi.

Szükség szerint mossa és vasalja a gyermekek ruhadarabjait és a csoportok textíliáit.

Létszám: 1 fő

○ Szakszerű helyettesítés:

A fenntartó a helyettesítést az adott munkakörhöz meghatározott képesítési előírásoknak megfelelő személlyel biztosítja, abban az esetben, ha a bölcsődei dolgozó betegség vagy egyéb váratlan esemény miatt hiányzik.

1.5. Együttműködés a szolgáltatáson belül és a tágabb környezettel

○ **A családok támogatása, szülői kompetenciák fejlesztése**

A kisgyermek harmonikus fejlődése érdekében a család és a bölcsődei nevelés összhangjának megteremtése. A család erősségeinek megismerése, támogatása, pozitívumok kiemelése.

A szülők és a kisgyermeknevelők közötti egyenrangú, konstruktív, kölcsönös bizalmon alapuló partneri kapcsolat kialakítása. A szülő közvetíti a gyermeke szokásait, igényeit, szükségleteit a kisgyermeknevelő felé, hozzájárulva a differenciált, egyéni bánásmód megvalósításához.

○ **Külsős, szakmai feladatot ellátó szakemberek**

- **Pszichológus**- tevékenysége: a beilleszkedési, magatartási zavarokkal küzdő gyermekek integrációjának segítése. Pedagógusoknak, szülőknek nevelési tanácsadás.
- **Gyógypedagógus**-tevékenysége: a sajátos nevelési igényű gyermekek speciális fejlesztése, pedagógiai megsegítés, a kisgyermeknevelő munkájának segítése.
- **Gyermekorvos**- a fenntartóval kötött megbízási szerződésbe foglaltak szerint látja el feladatkörét.

Tevékenysége: A gyermek bölcsődébe történő beszoktatása után, vagy 3 napnál hosszabb betegség utáni visszatérésekor részletes orvosi vizsgálat.

A bölcsődébe járó gyermekek időszakos orvosi vizsgálata során a gyermek fizikai-, értelmi-, érzelmi állapotának, illetve szocializációjának ellenőrzése, amelyhez felhasználja a saját és a gondozónői dokumentációt.

A feltárt egészségügyi problémák a kisgyermeknevelővel, szülővel, a gyermek házi orvosával történő megbeszélése, illetve szükség esetén szakvizsgálat kérése. Baleset, betegség esetén elsősegélynyújtás, ill. a sürgős terápia megkezdése.

A házi patika összeállítása, rendszeres ellenőrzése, szükséges pótlása.

A közösség védelme érdekében a védőoltások figyelemmel kísérése és a prevenció. Járványveszély esetén az érvényben levő rendelkezéseknek megfelelő intézkedések megtétele. A gyermekek heti étrendjének összeállításának segítése, figyelemmel kísérése.

2. Pedagógiai alapelvek

2.1. Küldetés nyilatkozat

Küldetésünk: szolgáltató családbarát intézményként hozzájárulunk a családok életminőségének javításához. Egészséges életér kialakításával, a szülőkkal konstruktív, kölcsönös bizalmon alapuló, segítő partneri együttműködéssel a kisgyermek egyéni gondozása, harmonikus fejlesztése.

2.2. Alapelveink

- Érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes légkörben gondozzuk, neveljük a kisgyermekeket.
- Az egész napot és minden tevékenységet átszövő játékkal segítjük a gyermekek személyiségfejlesztését.
- Az egészségkompetenciák megalapozását fontos feladatunknak tekintjük.

2.3. Célunk

- Megemlékezünk a jeles napokról (születésnap, anyák napja, karácsony, farsang, gyereknap).
- A manuális alkotókészség fejlődését elősegíteni (gyúrás, sodrás, gömbölyítés, nyújtás, tépés, vágás, ragasztás, ujjfestés, ecsethasználat).
- A tevékenységünket az évszakhoz kapcsolódóan tervezzük.
- Puha sarkok, kuckók kialakítása.
- A tevékenységek során vers, mondókák, énekek használata.
- A természeti –társadalmi környezet megismerése.

2.4. Minőségpolitikánk

Kiemelt feladatunknak tartjuk az egészséges életmód szokásainak megalapozását, a megismerési folyamatok fejlődésének segítségét.

A Mini Bölcsődében kellemes, családi hangulatú mindennapokon, sok játékkal várjuk a gyermekeket.

A szakmailag elkötelezett kisgyermeknevelő, bölcsődei dajka egyéni törődéssel biztosítják a gyermekek komfort érzetét, örömteli játékát. A sokféle játékkal felszerelt udvaron és csoportszobákban segítjük a játékos tevékenységek általi új ismeretek megtapasztalását, a tevékenykedést, mozgást. Szakmai tevékenységünk folyamatos fejlesztési irányának meghatározásához kérdőíveken, illetve különböző fórumokon a szülőktől, az intézmény fenntartójától a mini bölcsődei működés és eredményesség értékelését kérjük.

Célunk, hogy dolgozóink szervezett és irányított keretek között végezzék gondozási-, nevelési tevékenységüket a módszertani irányelvek, a gyermekvédelmi törvény alkalmazásával.

Továbbá, hogy jó minőségű munkát végezzenek a gyermekek és szülők általános megelégedettségére.

Fontosnak tartjuk a szakmai tudás gyarapítását, a rendszeres önképzést és továbbképzést, hogy minél magasabb szintű gondozást-nevelést tudjunk biztosítani.

2.5. Bölcsődei nevelés alapelvei

Alapvető feladatunk a mini bölcsődei élettérben a gondozás-nevelés során a gyermekek testi-lelki szükségleteinek kielégítése, személyiségük, fejlődésük kibontakozásának elősegítése. Egyéni adottságaikat, fejlődésük ütemét figyelembe véve célunk, hogy egészséges, harmonikus személyiségfejlődésben részesüljön minden gyermek. Az egy csoportos intézmény ellátja a családban nevelkedő 20 hetes – 3 éves korú gyermekek napközbeni gondozását és nevelését. A gyermekek fejlődését szakszerű neveléssel tudjuk megvalósítani. A gondozás és nevelés feladata egymástól elválaszthatatlan. Kiemelten fontos számunkra, hogy gondozó-nevelő munkánk során vegyük figyelembe a gyermek egyéni képességeit, a fejlődés egyéni ütemét, szociokulturális hátterét. Biztosítjuk a személyi- és csoportállandóságot, amely növeli a gyermek érzelmi biztonságát, támaszt jelent számára. Egységes nevelői elveinkkel, szeretetteljes odafigyeléssel, elegendő idő biztosításával ösztönözzük a gyermeket az aktivitásra, önállóságra. Fontosnak tartjuk a fokozatosság és rendszeresség elvét, mert ezek segítik a gyermeknek az új környezethez, felnőttekhez, társaikhoz, szokásokhoz való alkalmazkodását. Fontos, hogy elismerjük, támogassuk, megerősítsük a gyermeket minden pozitív tevékenységében. Dicsérjük, ha sikeresen teljesít és bátorítsuk az újabb kezdeményezésre, koragyermekkori intervenció szemléletének alkalmazása.

- ***Család rendszerszemléletű megközelítése***
Komplex látásmóddal kiindulópontnak tekintjük a családot. Elsődleges szempontunk a család működésének megismerése, az erősségek, gyengeségek felismerése. Erősségekre építve hozzájárulunk a család életminőségének javításához.
- ***A koragyermekkorai intervenciók szemlélet befogadása***
A kisgyermek egyéni szükségleteinek meghatározása és figyelembe vétele értelmében az esetlegesen felmerülő fejlődési lemaradások, megtorpanások felismerése és jelzése.
- ***A családi nevelés elődlegességének tisztelete***
Elsődlegesen a család joga és kötelessége a kisgyermek nevelése. A kisgyermek nevelése a családi nevelés értékeire, hagyományaira és szokásaira épít tiszteletben tartva a gyermeki jogokat. A szülők bekapcsolása az intézményszolgáltató életébe, partnerközpontú együttműködés kialakítása.
- ***A kisgyermeki személyiség tisztelete***
Különleges védelem és bánásmód biztosítása mellett a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatása. A személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítése. Az etnikai, kulturális, vallási, nyelvi, nemi, valamint fizikai és mentális képességbeli különbözőségek iránti tolerancia kialakítása.
- ***A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe***
A gyermekkel foglalkozó felnőttek a bölcsődei program alapján végzik tevékenységüket, szakmai tudásukat szinten tartják, szakmai kompetenciájukat fejlesztik. Személyiségükkel hatnak a kisgyermekre és a családra.
- ***Biztonság és stabilitása megteremtése***
A gyermekeket a megismert környezetben, több éven át azonos kisgyermeknevelő neveli, a személyi és tárgyi feltétel állandóságot biztosít.
A napirend folyamatossága, az egyes mozzanatok egymásra épülése stabilitást, kiszámíthatóságot eredményez, amely a gyermek biztonságérzetét növeli.
- ***A fokozatosság megvalósítása***
A gyermekek beszoktatásától kezdődően fokozatosan segítjük a szocializációt, az önállósodást, a fejlesztéseket, a változások elfogadását, a szokások kialakulását.
- ***Az egyéni bánásmód érvényesítése***
A kisgyermeknevelő a gyermek megismerésére törekszik, az egyéni fejlettséghez igazodó napi gondozást, a személyiséghez igazodó bánásmódot alkalmaz, figyelembe véve a spontán érés, az egyéni fejlődés ütemét, a gyermek pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, kompetenciáját, nemzetiségi/etnikai, kulturális és vallási hovatartozását.
- ***Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége***
A gondozási és nevelési helyzetek elválaszthatatlan egységet alkotnak. A professzionális gondozással hozzájárulunk a személyes kapcsolatok pozitív alakulásához, a nevelési feladatok megvalósulásához.
- ***A gyermeki kompetenciakészítés támogatása***
A kognitív, érzelmi és társas kompetenciák megalapozása. A játékon, gondozási és egyéb tevékenységeken keresztül ismeretek, élmények biztosítása, az egész életen át tartó tanulás igényének megalapozása. Kíváncsiságának fenntartása, megismerése által, a spontán tanulás örömeinek erősítésével.

3. A bölcsődei nevelés feladatai

3.1. A családok támogatása, szülői kompetenciák fejlesztése

A kisgyermek harmonikus fejlődése érdekében a család és a bölcsődei nevelés összhangjának megteremtése. A család erősségeinek megismerése, támogatása, pozitívumok kiemelése.

A szülők és a kisgyermeknevelők közötti egyenrangú, konstruktív, kölcsönös bizalmon alapuló partneri kapcsolat kialakítása. A szülő közvetíti a gyermeke szokásait, igényeit, szükségleteit a kisgyermeknevelő felé, hozzájárulva a differenciált, egyéni bánásmód megvalósításához.

3.2. Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

Feladatunk a bölcsődés korú gyermekek szocializációja, az egészséges életmód szokásainak kialakítása, az érzelmi-értelmi fejlődés segítése, melynek során figyelembe vesszük a 3 év alatti korosztály életkori sajátosságait.

Elsődleges *célja* a gyermekek testi, lelki szükségleteinek kielégítése, egészséges és biztonságos környezet megteremtése valamint a kisgyermekfejlődésének nyomonkövetése, dokumentálása.

Egészségvédelem:

Az egészséges testi-lelki fejlődés elősegítése érdekében

- a fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése,
- a primer szükségletek egyéni igények szerinti kielégítése,
- a környezethez való alkalmazkodás és az alapvető kultúrhygiénés szokások kialakulásának segítése.

Rugalmas, a kisgyermek életkorához egyéni fejlettségi szintjéhez és az évszakokhoz igazodó napirend biztosítása. A játék, mozgás, a szabad levegőn való aktív tevékenységek váltakozása, a tágas udvar, mozgásfejlesztő eszközök, homokozó rendszeres használata. A pihenés feltételeinek megteremtése.

Egészséges táplálkozás:

Az étlap szerkesztésénél figyelembe vesszük a korszerű gyermekélelmezés követelményeit, a bölcsődeorvos javaslatát. Az ételek tárolása, tálalása, ételminta vétele az előírásnak megfelelően történik.

Prevenációs feladatok megvalósítása:

Prevenációs feladatok megvalósításába szükség esetén speciális szakemberek bevonását szorgalmazzuk (gyermekorvos, dietetikus, gyógypedagógus, pszichológus stb.).

A sajátos nevelési igényű, a magatartás vagy fejlődési problémákkal küzdő kisgyermek esetében hangsúlyosabban alkalmazzuk az intervenció szemléletét.

3.3. Érzelmi és társas kompetenciák

Az érzelmi fejlődés és a szocializáció segítése

- derűs légkör biztosítása, a mini bölcsődébe kerüléssel járó nehézségek lehetőség szerinti megelőzése, ill. csökkentése, a gyermekek beilleszkedésének segítése,
- a kisgyermeknevelő-gyermek között szeretetteljes, érzelmi biztonságot jelentő kapcsolat kialakítása,

- az egyéni szükségletek kielégítése, a komfortérzet állandósítása,
- a társas kapcsolatok alakulásának, az együttélés szabályainak megismertetése, elfogadásának, alkalmazásának segítése,
- sok új egyéni és közös élmény megélésének szervezése.

A család elsődleges szerepet tölt be a szocializáció szempontjából. A közösségbe kerüléskor a családban megtanult viselkedési normák megerősítést, vagy elutasítást kapnak. Így a gyermek megtanulja a társas együttélés helyes mechanizmusát, a 3. életév végére tolerálja is. A közösség másodlagos szocializációs szintérré válik, ahol lehetőség nyílik a rendszeres gyakorlásra, s ezek lehetővé teszik a helyes viszony megtanulását. Ezek a megnyilvánulások vezetnek a gyermek önállósodásához, a jó szokások kialakulásához. Ebben vállalunk mi szerepet és felelősséget. A mini bölcsődés gyermek önállósodási törekvése vezet az én-tudat kialakulásához. Csecsemőkorban fokozatosan ismerkedik testrészeivel, és jön rá, hogy mozgását ő irányítja. Felfigyel nevére, megismeri magát a tükörben. Játékában nagyon jól megfigyelhetjük, hogy milyen fokozatosan alakul ki a képessége, hogy egy-egy játék megszerzéséért kitartóan harcoljon, és képes legyen két tárgy egymásra helyezésére. Csecsemőkorban az egymás mellett játszás nem okoz konfliktust – típegő korban gyakori a féltékenységi konfliktus – a jó kisgyermeknevelő-gyermek kapcsolat hatására ez csökken, megjelenik az együttjátzás – segítenek, vigyáznak egymásra, megsimogatják a másikat, hiányzó társukat emlegetik. Kisgyermeknevelői munka során feladat, hogy észrevegyük a gyermek veleszületett, vagy fejlődése folyamán szerzett problémáit, s indirekt, vagy kevésbé direkt eszközökkel befolyásoljuk a fejlődését, kompetenciakészítésének támogatása – a kisgyermek elveinek, gyermeki jogainak tiszteletben tartásával.

3.4. Megismerési folyamatok segítése

A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

- a gyermek életkorának, érdeklődésének megfelelő tevékenységek lehetőségének biztosítása,
- az önálló játék, társas lét, aktivitás és a kreativitás támogatása,
- játékos ismeretnyújtás,
- a cselekvéses tanulás lehetőségeinek megteremtése a kisgyermeknevelő aktív részvételével,
- a gyermek tevékenységének támogató-bátorító odafigyeléssel kísérése, megerősítése,
- gyermek igényeihez igazodó közös tevékenység során élmények, viselkedési és helyzet-megoldási minták nyújtása.

4. A bölcsődei nevelés főbb helyzetei

4.1. Tanulás

Minden olyan tapasztalat-, illetve információszerzési folyamat, amely tartós változást idéz elő a viselkedésben és a gondolkodásban, valamint elősegíti, hogy a gyermek megismerje önmagát és környezetét. Mindez tevékenységben ágyazottan történjen. Legfontosabbnak tartjuk a kisgyermekkorban a tanulás terén a beszéd fejlesztését. A kommunikatív képességek a biztonságos és támogató környezetben fejlődnek a legjobban. Ezért a kisgyermeknevelő legfontosabb feladata a támogató interakciók biztosítása, /gyermek-gyermek, gyermek-felnőtt/. A teljesítményelvárás nélküli tanulás feltételeinek biztosítása, olyan tapasztalat és információszerzési folyamat, amelyben a kisgyermek megismeri önmagát és környezetét.

A tanulás szinterei a természetes élethelyzetek, az együttes tevékenységek és a kommunikáció. A tanulás formái: az utánozás, a spontán játékos tapasztalat szerzés és a szokások kialakítása.

4.2. Gondozás

Fő feladatunk a mentálhigiénés szokások kialakítása. A gondozás folyamán a gyermek komfortérzetét biztosítjuk. Lehetőségük van arra, hogy önállóan kezdeményezzék az öltözködést, a WC-t önállóan használják felügyelettel, lehúzzák, kezet mossanak. Étkezéskor szalvétát biztosítunk, a kisebbeknek előkét is. Étkezés után (ebéd) rendszeresen gyakoroljuk a fogmosást, elsajátítatjuk a technikáját.

A tisztálkodás, étkezés, alvás, öltözködés mindig a játékból indul, kiküszöbölik a várakozási időt. A tevékenységek következetes gyakorlásával beépülnek a gyermek szokásrendszerébe. A gyermek aktív közreműködője a gondozási műveleteknek. Elegendő időt biztosítunk, hogy kipróbálja önmagát, segítjük önállósági törekvéseit. Sikeres próbálkozásait megerősítjük, de sikertelenség esetén sincs elmarasztalás. A teljesítményelvárás nélküli gondozási helyzetek érvényesülése.

Gondozási helyzetek:

- fürdetés, mosakodás, kézmosás, fésülködés
- pelenka, WC használat
- öltözködés
- étkezés, fogmosás
- nyugodt alvás biztosítása

Biztosítjuk:

- egyéni bánásmód, gondozás közben
- nyugodt, derűs légkör, kommunikáció
- elegendő idő a kezdeményezésre és a művelet elvégzésére
- együttműködés – tiszteletben tartjuk akarátát, biztatjuk, odafigyelünk rá
- kompetenciakészítés támogatása
- megerősítjük próbálkozásait és dicsérik – ha nem sikerül, nincs elmarasztalás
- korának megfelelő ruhadarabok (ne gátolják mozgásában)
- az eszközök elérhetősége – fésű, törölköző, fogmosó felszerelések
- saját jel – önállóságát segíti, környezetében eligazodik
- kisgyermeknevelő odafigyelése, biztatása, megerősítése, dicsérete, támogatása

4.3. Játék

A gyermekkor legfontosabb örömszerző tevékenysége, amely segít a világ megismerésében és befogadásában, elősegíti a testi, az értelmi, érzelmi és a szociális fejlődést. A gyermek játéka sok-sok információt nyújt számunkra.

Cél: A gyermekek sokoldalú fejlesztése játékkal, játékos módszerekkel.

Feladat: A játéktevékenységhez szükséges tárgyi és személyi feltételek megteremtése, az egésznapot átszövő, szabad játék- játékidő biztosítása.

A gyermek játékában éli meg a világot. A kisgyermeknevelő munkája során gyermekeink életkori sajátosságainak megfelelő, derűs, alkotásra motiváló csoportszobát alakít ki – mesesarok, babakonyha, babaszoba, alkotó tevékenység. A játékeszközöket elérhető magasságban helyezi el.

Tevékenységek: A belső térben az eszközök elérhető magasságban a szabad játékválasztást biztosítják. Egyéni és közös játékokra a különböző kis „kuckókban” van lehetőség.

A külső térben évszaknak megfelelő eszközökkel biztosítjuk a játékfeltételeket, motiváljuk, a gyermekek játékát.

- A jó játéktevékenység feltételei:
 - oldott, derűs légkör
 - biztonságérzet
 - legyen szabadon választható és elérhető
 - elegendő hely, idő, játékeszköz
 - nyújtson örömet
- A kisgyermeknevelő feladatai a játéktevékenység kialakításában
 - megszervezi a tevékenységek körét
 - kompetenciakésztetés támogatása
 - előkészíti az eszközöket
 - érdeklődést felkeltő környezetet teremt
 - nem irányít, hanem segít, kiegészít, megerősít
 - a gyermek alkotásait felhasználja a szoba, átadó díszítésére

4.4. Mozgás

A legtermészetesebb megnyilvánulási forma – fejlettsége képet ad a gyermek általános fejlettségi szintjéről, a fejlődés tempójáról. Munkánk során ezért fontos szerepe van a dokumentálásnak, hogy a fejlődést érdemben tudjuk segíteni. Mivel a kisgyermek ismeretei megszerzéséhez leginkább mozgásos úton jut el, ezáltal testi-lelki, értelmi fejlődését, egész személyisége alakulását segíti feladatunk megvalósítása. A mozgás sokoldalú tevékenység, a kisgyermek életszükséglete. Feltétele és eszköze a tapasztalásnak, a megismerési folyamatnak, a gondolkodásnak. A nagymozgások, a szem-, kéz-, lábkoordináció, egyensúlyérzék, finommotorika – mindezeket természetes módon építjük be a gondozási-, teendőkbe, a szabad játékba.

Cél: A gyermekek mozgásigényének kielégítése, mozgáskoordinációjuk, testi fejlődésük segítése szabad mozgással és játékokkal.

Feladat: Minden gyermek számára megfelelő feltételek biztosítása a legtöbb mozgáshoz, mozgásuk fejlődéséhez. Az élettani és biztonságos mozgás gyakoroltatása. A napi mozgással a gyermekek sikerélményhez juttatása.

Elegendő idő, hely és mozgásfejlesztő játékok biztosítása a megfelelő fejlődéshez.

Tevékenységek: A gyermekek számukra kialakított helyiségekben szabadon mozoghatnak. Sok nagymozgást segítő eszköz használható a kisgyermeknevelő segítségével, illetve önállóan a teremben vagy az udvaron. A mozgásban akadályozott gyermekek speciális eszközökkel, hetente meghatározott időpontban, szakember által részesülnek fejlesztésben.

- A mozgás fejlődését elősegítő tényezők
 - tárgyi feltételek: hely, kényelmes ruha, fekhely, hempergő
 - kiegyensúlyozott, derűs légkör: jó kisgyermeknevelő-gyermek kapcsolat
 - évszaknak megfelelő helyes napirend kialakítása
 - pozitív megerősítés

A felsorolt tényezők biztosításával mozgásfejlesztést biztosítunk indirekt módon.

A mozgásfejlődés elősegítése két területen valósul meg:

- Gondozási műveletek közben
- Játéktevékenységben

o Mozgásfejlődés szabad játéktevékenységben:

- Feladat a gyermek mozgásvágyának megőrzése.
- Fontos a motiváció, a mozgásra inspiráló környezet.
- A pozitív megerősítés.

Törekednünk kell:

- a szabályok megtanítására,
- a biztonságos játék megteremtésére,
- a gyermek életkorának megfelelő udvari játékok és hely biztosítására

Fejlesztetni kívánjuk:

- nagy mozgások fejlődését (csúszás, bújás, mászás)
- szem-kéz-láb koordináció (labdajátékok, kosárba dobás, vonal mentén labdagurítás)
- egyensúlyfejlesztés
- finommotorika (rajzolás, vágás, tépés, ragasztás, gyöngyfüzés)

4.5. Mondóka, ének

Cél: A zene iránti érdeklődés felkeltése, zenei készségek fejlesztése. A zenei nevelés eredményes megvalósítása, lehetőséget nyújt a kisgyermek további zenei fejlődésére.

Feladat: Sokszínű, pozitív zenei élményekben részesíteni minden gyermeket. Megfelelő mondóka, gyermekdalok, népdalok, értékes zeneművek összeállítása.

Tevékenységek: Bármelyik napszakban, gyermekekkel együtt mondókázás, éneklés. A komplexitás ezen a területen is érvényesül, hiszen a mondókák tartalma gyakran mozdulatokkal is megjeleníthető.

A ritmikus mozdulatok és szövegek többszöri ismétlése naponta történhet. Az éneklés, a ritmus hangszerek használata, a mindennapok és az ünnepi köszöntések hangulatát színesíti, a gyermekek zenei készségét alapozza.

4.6. Vers, mese

A mese és a vers a gyermeki igényeknek megfelelően spontán jelenik meg a bölcsődei életben, nagy hatással van a kisgyermek érzelmi, értelmi /ezen belül beszéd, gondolkodás, az emlékezet és a képzelet fejlődésére/ valamint a szociális fejlődésére.

Cél: A beszéd fejlődés segítése és érzelmi nevelés irodalmi élmény által.

Feladat: Mesesarok kialakítás, puha szönyegekkel, könyvekkel a gyermekek korosztályához igazodó, rendszeres mese- versmondogatás.

Tevékenységek: Személyes kontaktus alkalmával-ölben ültetés, megnyugtatás, játék során rövid kis vers, ritmus mondogatása gyermeknek, gyermekekkel.

A kisgyermeknevelő vidám, rövid mesék elmondásával, bábbal való dramatizálással a szép, tiszta beszédre nevel, és kellemes hangulatot teremt, kulturális élményt nyújt. Kedvenc mesék elmondása segíti az emlékezet és a képzelet fejlesztését.

Alkotótevékenység

Cél: Tevékenység örömeinek megtapasztaltatása, érzelmek feldolgozása és kifejezése.

Feladat: A spontán cselekvési szándékhoz a tárgyi feltételek és elegendő idő biztosítása, és az alkotói készség fejlesztése, alkotókedv ébrentartása. A kisgyermek alkotásának elismerésével és megbecsülésével az alkotó tevékenységek iránti érdeklődés fenntartása.

Tevékenységek: nyomható eszközök használata, firkálás, gyurmázás, gyürés, tépés, ujjfestés, vastag ecsettel festés.

Egyéb tevékenységek

Cél: az öröm forrása az „én csinálom” élményének, együttesség, a közös munkálkodás, és a tevékenység fontosságának, hasznosságának átélése legyen.

Feladat: A közös munkálkodás és tevékenységek megvalósítása. A gyermekek önkéntes és egyéni tevékenységéhez a megfelelő feltételek biztosítása. Ok-okozati összefüggések felfedezése, megértése. A gyermekeket önmaguk és társaik védelmére neveljük.

Tevékenységek: a gyermekek bármikor bekapcsolódhatnak, kiléphetnek, az önkéntesen választott tevékenységből. A napi mini bölcsődei élethelyzetekben az élmények feldolgozásra, kijátszásra kerülnek.

A gyermek igényeitől és a helyzettől függően kezdeményez, szerepet vállal a játékban, annak tartalmát ötleteivel, javaslataival színesíti. A többi gyermekkel való együttlét örömforrás a kisgyermek számára, a társak viselkedése mintát nyújt, segítve a szociális képességek fejlődését.

4.7. A fejlődés várható jellemzői bölcsődéskor végére

A gyermek

- készségei, képessége, erőnléte fejlődik
- sok területen önálló
- szükségleteit jelzi, szobatiszta
- alkalmazkodik a bölcsődei napirendhez
- szívesen kapcsolódik be a tevékenységekbe
- beszéde, kifejezőkészsége fejlődést mutat
- korának megfelelően használja az eszközöket (játék tárgyak, stb)
- felnőttekkel és gyermekekkel együttműködik
- környezetében jól tájékozódik

5. A nevelés megvalósításának sajátos feltételei:

A gyermekcsoportok szervezése

A bölcsőde 20 hetes kortól 3 éves korig gondozó-nevelő intézmény.

A gyermekek felvétele a közzétételi időben jelentkezéssel történik. Elsősorban a településen élő, munkahellyel rendelkező szülők gyermekének felvételére kerül sor. Gyermekcsoport létszáma: 7 fő.

A szülő beszoktatással segítjük az új környezethez, személyekhez való alkalmazkodást a gyermekek számára. A gyerektől és a szülőtől függően, maximum 2 hétig mindennapi belátogatással történik a mini bölcsődei élethez szoktatás.

A csoportok játszóhelyeinek kialakítását, eszközeinek meghatározását az előírások mellett a korosztályi összetétel is befolyásolja.

„Saját kisgyermeknevelő” rendszer

A biztonság és a stabilitás megteremtésének ez az alapja. A mini bölcsődébe lépéskor, majd végig a bölcsődébe járás egész időtartama alatt ugyanaz a kisgyermeknevelő segíti, gondozza, neveli a gyermekeket.

Napirend kialakítás

Egyénre szabott, a gyermek szükségleteit figyelembe veszi – változik az életkorral, évszakkal. A mini bölcsőde nyitvatartási idejét is figyelembe kell vennünk. A jó napirend elegendő időt biztosít a gondozási műveletek elvégzéséhez, ehhez alkalmazkodik a kisgyermeknevelő és a bölcsődei dajka napirendje.

A jól szervezett, folyamatos, de rugalmas napirend lehetőséget biztosít az egyéni bánásmódra és megkönnyíti az alkalmazkodást.

Összeállítási szempontok:

- a gyermek igénye, fejlettségi foka,
- a fejlődéshez szükséges biológiai és pszichológiai feltételek,
- megfelelő idő a gondozási munka ellátásához,
- az egész napot átszövő és meghatározó játékidő biztosítása,
- a helyi környezeti adottságok kihasználása.

6. Családok támogatásának módszerei és lehetőségei

A mini bölcsőde a családi gondozás-nevelés kiegészítőjeként segíti a kisgyermek napközbeni ellátását, személyiségfejlesztését.

Cél: az őszinte kapcsolat és jó együttműködés kialakítása.

Feladat: A bizalom megteremtése a kisgyermeknevelő-szülő között.

Kölcsönös és folyamatos tájékoztatás a gyermekről. Közös programok szervezése, megvalósítása.

Kapcsolattartás formái a szülőkkel:

- Mini Bölcsőde-látogatás beszoktatás előtt, „Bölcsi-kukucs” – játékos napon való részvétel
- Családlátogatás- a családdal való kapcsolatfelvétel, a kisgyermek és a szülők otthoni környezetben való megismerése. A látogatás első időpontja a beszoktatás megkezdése előtt történik, amely a későbbi jó együttműködés feltétele. Fontos színtere a bizalmi kapcsolat megalapozásának.
- Beszoktatás (adaptáció) - szülővel együtt történő fokozatos beszoktatás, a családdal való együttműködést helyezi előtérbe.
- Napi kapcsolattartás- rövid beszélgetés reggeli érkezéskor és hazamenetelkor. Kölcsönös informálás a kisgyermek érzelmi állapotáról, hangulatáról, az őt érintő napi történésekről, változásokról.
- Egyeztetés után egyéni beszélgetés- a kisgyermek fejlődéséről való részletes, kölcsönös tájékozódás, hosszabb megbeszélést igénylő kérdések, nevelési problémák közös átgondolása.
- Szülőcsoportos beszélgetések
- Szervezett tematikus beszélgetés a csoportba járó gyermekek szüleivel.
- Szülői értekezlet- általános, a gyermekcsoportra vonatkozó tájékoztatás. Egy nevelési éven belül 3 alkalommal /beszoktatás előtt, beszoktatást követően, nevelési év vége felé/
- Indirekt kapcsolattartási formák (üzenő füzet, hirdetőtáblák, honlap, szórólap).
- Különböző szervezett, közös programok.

7. A bölcsődei ellátást nyújtó intézményszolgáltató kapcsolatrendszere

Célja: a szolgáltatáson belüli együttműködés, a kooperáció és a szakmai információ áramlás biztosítása.

A Gyvt. 17. §-ban meghatározott jelzőrendszeri feladatok megvalósítása, a szakmai titoktartási kötelezettség betartásával.

- Az Óvoda-Mini Bölcsőde kapcsolatai

Cél: átmenet megkönnyítése és biztosítása a mini bölcsődéből az óvodába.

- Kölcsönös látogatások - az óvónő meglátogatja a gyermekeket a mini bölcsődében, a nagyobb gyermekek is többször ellátogatnak az óvodába.
- Rendezvények, ünnepek látogatása, közös programok szervezése.
- Fokozatos beszoktatás az óvodába (szülő, kisgyermeknevelő segítségével).
- Kölcsönös tapasztalatcsere, tájékozódás a gyermekek fejlődéséről.
- Az óvodapedagógusok és kisgyermeknevelő kölcsönösen részt vesznek a szülői értekezleteken, közös programokon.

- Egyéb kapcsolatok

A mini bölcsőde a gyermeki jogok és a gyermekek érdekének érvényesítésének teljesítése során, minden olyan intézménnyel és szakemberrel együttműködik, aki részt vesz az intézményi feladatok teljesítésében és szolgáltatást nyújt a családoknak.

- Gyermekorvos, védőnők
- Család és Gyermekjóléti Szolgálat
- Emődi Gyermekálmom Óvoda
- Kormányhivatal – Gyámügy
- B.A.Z. Megyei Pedagógiai Szakszolgálat – pszichológus
- Kamilla Korai Fejlesztő Központ - gyogyepedagógus

8. Alapellátáson túli, a családi nevelést támogató szolgáltatások

- Kulturális programok, játszócsoportok bölcsődés korú gyermekek részére
- Családi igények alapján időszakos gyermekfelügyelet
- Nevelési tanácsadás

9. Dokumentációk

Intézményi dokumentumok:

- Szakmai program
- Szervezeti és Működési Szabályzat
- Házirend
- Nevelési-gondozási terv
- Csoportnaplók
- Üzenő füzet a szülőknek
- Szülői értekezleti feljegyzések

Gyermekkel kapcsolatos dokumentumok:

- Bölcsődei gyermek egészségügyi törzslap.
- Étkezési nyilvántartás
- Felvételi értesítő
- Értesítés ellátás megszűnéséről
- Szülői Nyilatkozat /Térítési díj fizetési kedvezmény igénybevételéhez/

A szolgáltatásról szóló tájékoztatás:

A Mini Bölcsőde alapidokumentumai, hírek, események aktuálisan olvashatóak www.oviemod.hu honlapon, továbbá az előtéri faliújságon keresztül informáljuk a szülőket.

Az üzenő füzetbe a gondozónő és a szülő a gyermekkel kapcsolatos információkat közli.

A szülő a bölcsőde szolgáltatásaival kapcsolatosan panaszjoggal élhet.

Jogorvoslati lehetőségek:

- Intézményvezető,
- Jegyző,
- Kormányhivatal, Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály
- Bíróság.

Célunk, hogy a gyermekeket érintő problémákat, vitákat a legkorábbi időpontban a legmegfelelőbb szinten lehessen feloldani vagy megoldani.

A panaszkezelés lépései:

- a panasz tudomásul vétele
- az érintettek tájékoztatása
- tények, információk gyűjtése a panasszal kapcsolatban
- megoldások keresése
- a panaszos tájékoztatása a megoldási alternatívákról.

Az ellátás igénybevételének módja:

A szolgáltatás igénybevétele önkéntes. A szülő jelentkezését követően a gyermek felvétele a Felvételi Szabályzatban foglaltaknak megfelelően történik. A bölcsődei ellátást az olyan gyermekek számára biztosítjuk, akiknek szülei (nevelői, gondozói) munkahellyel rendelkeznek, vagy képzésben továbbképzésben vesznek részt, ezért gyermekük felügyeletéről nem tudnak gondoskodni.

A felvételi eljárás során a szülő a munkáltatói, egyéb igazolást vagy szándéknyilatkozatot nyújt be, melyben igazolja, hogy a felvételi szabályzatban leírtaknak megfelel.

10. Az ellátást igénybe vevőknek jogai:

- A szolgáltatásokat teljes körűen igénybe venni, egyéni bánásmódban részesülni.
- Joga van minden fontos kérdésben a tájékoztatáshoz, adatai védelméhez, a nyilvántartásba, dokumentumokba való betekintéshez.
- Az ellátást igénybe vevőt megilleti személyes adatainak védelme, valamint a magánéletével kapcsolatos titokvédelem.
- A szolgáltatás vezetője köteles biztosítani, hogy az ellátott adataihoz, a vezetett nyilvántartásokhoz illetéktelen személy ne jusson hozzá.
- Az ellátást igénybe vevők, az ellátást nyújtó kötelezettségszegése és a szolgáltatás igénybevételével kapcsolatos problémák esetén panasszal élhetnek, melyet a szolgáltatás vezetőjéhez lehet szóban vagy írásban benyújtani. Az írásban beadott panasz kezelése egyéni, vagy ha egy javaslat, észrevétel több szülőt érint,
- Gyermekjogi képviselő neve, elérhetősége közzététele, tájékoztatás a vele kapcsolatos jogorvoslati lehetőségről

A napközbeni ellátást nyújtó szolgáltató dolgozói számára biztosítandó:

- Az egészséges és biztonságos munkavégzéshez szükséges törvényi előírásoknak megfelelő munkafeltételeket
- A munkatársnak joga van véleménye kinyilvánítására, munkája elismerésére
- Megkapni a munkavégzéssel kapcsolatos megbecsülést
- Emberi méltóságukat és személyiségi jogaik tiszteletben tartását
- Segítséget szakmai tudásuk gyarapításához

Elvárás a dolgozók részére a felkészült és lelkiismeretes munkavégzés, a szülőkkel való jó kapcsolatra és partneri együttműködésre törekvés, a gyermeki jogok érvényesülésének biztosítása, valamint a Szociális Munka Etikai Kódexének és a programjában és házirendjében megfogalmazott szakmai és adatvédelmi szabályok betartása.

11. Szakmai felkészültség biztosítása

Célunk:

- a szakmai tudás gyarapítása,
- a rendszeres önképzés, továbbképzés
- a magas szintű nevelés- gondozás biztosítása.

A megvalósítás formái:

- kapcsolatfelvétel más bölcsődékkel- közös megbeszélés alkalmával tapasztalatcsere
- házi továbbképzések- a kisgyermeknevelők igénye, érdeklődése alapján, illetve az aktuális szakmai kérdésekkel kapcsolatban
- külső továbbképzéseken való részvétellel.

Fontos, hogy a dolgozók jó minőségű szakmai munkát végezzenek a közvetlen partnerek általános megelégedtségére.

Célunk, hogy a dolgozók szervezett és irányított keretek között végezzék nevelési- gondozási tevékenységüket a módszertani irányelvek és a gyermekvédelmi törvény alkalmazásával.

Belső ellenőrzés

A bölcsődében folyó tevékenységek eredményességének, szakszerűségének, hatékonyságának, hatékonyságának vizsgálata a belső ellenőrzés feladata. Az erősségek és a fejlesztendő területek feltérképezése céljából. A szakmai vezető önellenőrzése mellett az intézményvezető ellenőrzi a nevelési –gondozási munka megvalósulását az írásos dokumentumok vezetését.

Legitimációs záradék

A „Pöttömke” Mini Bölcsőde Gondozási - Nevelési Programját az intézmény gondozói alkalmazotti köre megismerte és elfogadta:

Emőd, 2016. október 3.

.....

szakmai vezető

.....

Matiz Csilla
intézményvezető

A program szakértői véleménye mellékelve.

A Pöttömke Mini Bölcsőde Gondozási - Nevelési Programját a szakértői vélemény alapján az intézményfenntartó, Emőd Város Önkormányzat Képviselő-testülete a(.....)számú határozatával jóváhagyta.

Emőd, 2016.....

.....

Fekete Tibor
polgármester